

**VI. TURIZMUS ÉS BIZTONSÁG
NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA**

**VI. TURIZMUS ÉS BIZTONSÁG
NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA**

ABSZTRAKT KÖTETE

**PANNON EGYETEM
NAGYKANIZSA
2021**

A konferencia tudományos bizottságának tagjai:

Dr. Birkner Zoltán, Dr. Ernszt Ildikó, Dr. Keller Krisztina, Dr. Mátyás Szabolcs, Prof. Dr. Michalkó Gábor,
Dr. Németh Kornél, Dr. Németh József, Dr. Péter Erzsébet, Dr. Pintér Gábor,
Dr. Tihanyi Miklós, Dr. Tóth-Kaszás Nikoletta

A konferencia szervezőbizottságának tagjai:

Hegedűsné Dr. Baranyai Nóra, Jakab Bálint, Mezőfi Nóra, Dr. Németh Kornél, Dr. Németh József,
Dr. Péter Erzsébet, Dr. Zsiborács Henrik

A konferencia szervezőbizottságának elnöke:

Dr. Németh Kornél
intézetigazgató, egyetemi docens,
Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ,
Alkalmazott Gazdálkodástani Intézet

A konferencia szervezésében közreműködő szervezetek:

Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ
Rendőrség Tudományos Tanácsa
Magyar Rendészettudományi Társaság
Eötvös Lóránd Kutatási Hálózat CSFK Földrajztudományi Intézet
MTA Veszprémi Területi Bizottság Kommunikáció Munkabizottsága

A kiadványt szerkesztette:

Jakab Bálint, Mezőfi Nóra, Dr. Németh Kornél, Dr. Péter Erzsébet

Grafikai munkák: Püspök Krisztián

Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ,
Alkalmazott Gazdálkodástani Intézet

2021

ISBN 978-963-396-222-0

Tartalom

Új kihívások a rendészettudomány területén	5
Kovács Gábor - A vezetői feladatok átalakulása, a korszerű vezetői motiváció elmélete és jó gyakorlata	6
Lippai Zsolt - Thieme-Eső Milán - Puha célpontból kemény célpont.....	7
Mátyás Szabolcs – Tihanyi Miklós – Vári Vince - Trendek és dilemmák Budapest „buli fővárosi” jellegével kapcsolatban	8
Nagy Ivett - Kihívások a kibertérben elkövetett kábítószer-bűncselekmények nyomozása során.....	9
Nagy Melánia - Terrorizmus és turizmus	10
Nagy Zoltán András - A szexturizmus a büntetőjogász szemével	11
Németh Ágota - Budapest és Bécs a bűnügyi statisztika tükrében.....	12
Novoszáth Péter - Milyen stratégiai változásokra és új fejlesztésekre lenne szükség ahhoz, hogy attraktívabbá váljanak a magyar repülőterek a turizmus fellendítése érdekében?	13
Ripszám Dóra - A gyermekkereskedelem toborzásának modern megvalósulási formái....	14
Nagy Melánia - Ripszám Dóra - A hálapénz, mint nemzetbiztonsági kérdés	15
Sallai János - Nemzetközi rendőri konferencia turizmus.....	16
Szabó Debóra Vanda - A kábítószer-kereskedelem és birtoklás elleni rendőri fellépés a turizmusbiztonság érdekében.....	17
A turizmus és a turizmusbiztonság aktuális kérdései	18
Adamcsik Orsolya – Oláhné Horváth Borbála – Gerencsérné Berta Renáta – Kovács Nikoletta – Somogyi Viola – Domokos Endre Gábor – Kemenesi Gábor – Jakab Ferenc – Galambos Ildikó - Biztonságos turizmus? - A koronavírus örökítő anyagának nyomon követése szennyvíz alapú epidemiológiával.....	19
Felkai Péter - Biztonságos utazási formák a COVID járvány után.....	20
Hiezl Kitti – Solymosi Dóra - Vendég bizalom és pandémia - Primer kutatás a vendégek 2020-as szállodai wellness használati attitűdjéről	21
Jakab Bálint – Rodek Nóra - Raffay-Danyi Ágnes - Az új EFQM modell megjelenése és a szállodai kiválóság összefüggései.....	22
Komáromy Márk – Palkovics Krisztina – Varga Zoltán – Csákvári Tímea - A közfinanszírozott gyógyfürdő ellátások jellemzése Magyarországon	23
Palkovics Krisztina – Varga Zoltán - A Covid-19 koronavírus járvány hullámai a rendezvényszektorban.....	24
Ritecz György – Suhajda Attila - Turizmus 3.2, vagy inkább Turizmus 4.0?	245
Sipos Tamás - A szakképzett és elkötelezett munkaerő megtalálása és megtartása hosszú távon a magyar szállodák esetében.....	26

Körforgásos gazdaság, fenntartható turizmus	27
Angler Kinga - Tolna megyei helyi termékek a turisztikai kínálatban	28
Tóth-Kaszás Nikoletta – Németh Kornél – Péter Erzsébet - Smart city koncepciók megjelenése és integrálás a fenntartható városi megközelítésekbe	29
Kondor Dóra – Hegedűsné Baranyai Nóra – Zsiborács Henrik – Vincze András - Pintér Gábor - A hidrogénben rejlő lehetőségek a decentralizált energiaellátásban	30
Mezőfi Nóra - A körforgásos gazdasági modell vállalati aspektusainak megjelenése nemzetközi tudományos folyóiratokban.....	31
Varga Zoltán – Palkovics Krisztina - A kerékpáros turizmus fejlődése a pandémia éveiben Zala megyében	32
Safety and security in tourism, sustainability	33
Audrey Meivina Lukito - Circular Economy in Cultural Heritage Destination: A Case Study in Semarang Old Town, Indonesia	34
Krisztián Bakon – Tibor Holczinger – Szilárd Jaskó – Nikoletta Tóth-Kaszás - Tourism 4.0 and the path of achievement.....	35
Gülnaz Boruzanli Ekinci – Csilla Bujtás - Mathematical results on fault-tolerant supervision of networks	36
Ildikó Ernszt – Zsuzsanna Marton - What's next? Guidance of different organizations for the aviation industry for the recovery from COVID-19 pandemic.....	37
Zsuzsanna Fehér – Katalin Ásványi - Sustainability in mission statements of contemporary art museums.....	38
Ildikó Galambos – Renáta Gerencsér-Berta – Borbála Oláhné Horváth – Orsolya Adamcsik – Gábor Kemenesi – Ferenc Jakab - Tourism focused near-source tracking of SARS-CoV-2	39
Renáta Gerencsér-Berta - Microplastics, a new challenge in water management, impact on tourism security	40
Hager Chaker – Katalin Ásványi - Hotels' approaches and guests' perceptions of CSR: a systematic literature review	41
Rita Lukács - Hungarian green hotels' sustainability communication during the COVID-19 pandemic situation	42
Zsuzsanna Marton – Ildikó Ernszt - Safety of tourists in the forefront – Warnings for potential risks.....	43
Kornél Németh - Can you say something new? The circular economic model.....	44
Kornél Németh - The role of the circular economy in cities.....	45
Ágota Pfening – Melinda Jászberényi - Post pandemic dynamics in the sustainability of aviation	46

Új kihívások a rendészettudomány területén

A vezetői feladatok átalakulása, a korszerű vezetői motiváció elmélete és jó gyakorlata

Dr. Kovács Gábor

*egyetemi tanár – Nemzeti Közsolgálati, Egyetem Rendészettudományi Kar – Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék tanszékvezető
Budapest 1083, Ludovika tér 2.
e-mail cím: kovacs.gabor@uni-nke.hu*

Absztrakt

Napjainkban a vezetési folyamatok átalakulása, a különböző technikai innovációk alkalmazásának lehetőségei, a generációváltás sajátosságai, a szervezeteken belüli összetett és bonyolult munkafolyamatok létrejötte miatt, a folyamatos fejlődés igénye a vezetés-irányítás területén sem kérdőjelezhető meg.

A tanulmány feldolgozza a vezetési folyamat egyes legfontosabb elemeinek változását, kiemelten kezelve a vezetői motiváció elméleti kérdéseit. A szervezetek vezetés-irányításának folyamatos fejlődése és a pandémia hatása jelentősen megváltoztatta a munkavállalói szokásokat, amelyekkel együtt a vezetési munkamódszerek is és motivációs eszközök is jelentősen átalakultak. A tanulmányból az olvasó megismerheti azt, hogy a vezetői feladatok belső tartalma hogyan alakult át, a korszerű vezetői motiváció jó gyakorlata milyen módszerekkel valósítható meg.

Puha célpontból kemény célpont

Lippai Zsolt¹ · Thieme-Eső Milán²

¹mesteroktató – Nemzeti Közszolgálati Egyetem - 1083 Budapest, Ludovika tér 2.

²Loss Prevention Manager – The Ritz-Carlton Budapest – 1051 Budapest, Erzsébet tér 9-10.
e-mail cím: Lippai.Zsolt@uni-nke.hu, Milan.Thieme@marriott.com

Absztrakt

Tanulmányunkban a „puha célpont” katonai terminológiába tartozó szállodák elleni terrortámadások okait, azok megelőzése érdekében tehető intézkedések körét vizsgáljuk. A terrorista támadás tervezési ciklusa elemeinek, illetőleg azok megelőzése érdekében tehető intézkedések körének elemzése nyújthat segítséget a „puha célpontok” védelmének megerősítésében, a terrortámadások megelőzésében.

Trendek és dilemmák Budapest „buli fővárosi” jellegével kapcsolatban

Dr. Mátyás Szabolcs¹ – Dr. Tihanyi Miklós² – Dr. Vári Vince³

*¹egyetemi docens, ²egyetemi docens, ³egyetemi adjunktus - Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Rendészettudományi Kar, 1083 Budapest, Üllői út 82.
e-mail cím: matyas.szabolcs@uni-nke.hu, tihanyi.miklos@uni-nke.hu, vari.vince@uni-nke.hu*

Az elmúlt évtizedben a turizmusnak egy viszonylag új formája jelent meg a Közép-európai országokban, amely jelentős átalakulást eredményezett a magyar turizmusban is. Ez az ún. buliturizmus, amely részben annak köszönheti a felfutását, hogy a Közép-európai fővárosok a nyugat-európai szinthez képest is megfelelő szintű szolgáltatásokat képes nyújtani. Az árszínvonal jóval alacsonyabb, megfelelő szintű a közbiztonság és a fapados légitársaságok járatainak köszönhetően pedig akár napi rendszerességgel is elérhető.

Jelen tanulmány elsősorban a turizmusbiztonság és a rendészet szemszögéből vizsgálja a területet. A kutatás során ötszáz kérdőív került kitöltésre. Ennek keretében a helyi lakosok lettek megkérdezve. A kutatás elsődleges célja az, hogy a kriminálstatisztikai adatok és a kérdőívek elemzését követően olyan javaslatokat lehessen fogalmazni, amely a jelenlegi turistaérkezések fenntartása mellett is élhetőbbé tegye Budapest belvárosát az ottlakók számára.

Kihívások a kibertérben elkövetett kábítószer-bűncselekmények nyomozása során

Nagy Ivett

*Ph.D hallgató - Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Budapest 1083, Üllői út 82.
e-mail cím: Nagy.Ivett@uni-nke.hu*

A kábítószer-bűncselekmények nyomozása egy alapvetően is összetett feladat, főleg, ha még olyan tényezőkkel is szembe kell nézniük a nyomozó hatóságoknak, mint az online tér vagy a több országot érintő elkövetői hálózatok. A doktori disszertációm egyik részeként foglalkozom azzal a kérdéskörrel, hogy az online térben elkövetett kábítószeres bűncselekmények nyomozásának milyen kihívásai vannak, amelyekkel a nyomozó hatóságoknak szembe kell nézni. Kutatási kérdésként fogalmaztam meg, hogy egyáltalán megjelenik-e a klasszikus szervezett bűnözés az online térben, illetve nemzetközi viszonylatban milyen kihívások vannak még a nyomozások során? További kutatási kérdés, hogy a kábítószer bűnözés során megszerzett bűnös vagyon felderítésére, és annak visszaszerzésére milyen lehetőségei vannak a hatóságoknak? Kutatásommal céloml, hogy az online térben elkövetett kábítószeres bűncselekmények aktualitásait megragadjam, rövid kitekintéssel a COVID-19 világjárvány okozta hatásokra is.

Terrorizmus és turizmus

Dr. Nagy Melánia

*egyetemi adjunktus, Pécsi Tudományegyetem, 7622 Pécs, 48-as tér. 1.
e-mail cím: nagy.melania@ajk.pte.hu*

Az elmúlt évek eseményeit tételesen felsorolva akár egy különálló dolgozat témájaként lehetne ismertetni, néhány terrorakció megemlítését példa jelleggel azonban szükségesnek tartok, hogy rámutassak a téma kutatásának szükségességére.

1. 2001. szeptember 11. : Amerikai Egyesült Államok – New York, Arlington
2. 2002. október 23. : Oroszország – Moszkva
3. 2004. március 11. : Spanyolország – Madrid
4. 2008. november 26. : India – Mumbai
5. 2011. július 22. : Norvégia – Oslo, Utøya
6. 2016. július 22. : Németország – München
7. 2017. június 3. : Nagy-Britannia – London
8. 2018. május 29. : Belgium – Liege
9. 2019. szeptember 17. : Olaszország – Milánó

Jelen kutatás célja az elmúlt években bekövetkezett terrorcselekmények analizálása különböző közkezdelt üdülőparadicsomokban. Összegzésre kerül az elkövetői kör, a helyszín az áldozatok száma és az elérni kívánt cél. Ha visszatekintünk a korábbi cselekményekre és azokból információkat gyűjtünk, talán a terrorizmus elleni fellépés legfontosabb eszközét élesítjük, ami nem más, mint a megelőzés.

A szexturizmus a büntetőjogász szemével

Dr. habil Nagy Zoltán András

*egyetemi docens, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Rendészetudományi Kar
Bűnügyi, Gazdaságvédelmi, Kiber Bűnözés Elleni Tanszék,
1083 Budapest, Üllői út 82.
e-mail cím: nagy.zoltan.andras@uni-nke.hu*

A turista utaknak, az úti célok megválasztásának tucatnyi célja lehet a tengerparti pihenéstől a városlátogatáson át a sport-, gyógyturizmusig.

Léteznek desztinációk, amelyek nagy publikációt kapnak, míg más úticélok iránt sajátos érdeklődés mutatkozik, így a „sötét úticélok” (dark destinations) vagy a szexturizmus.

A szexturizmus mára jövedelmező iparágga nőtte ki magát. Ennek oka a tömeges kereslet, illetőleg a különleges igények teljesítésének szabadsága.

Ha magyar állampolgárok a büntetőjogban tilalmazott magatartásokat tanúsítanak szexuális kapcsolataik során, akkor az elkövetés helyének hatályos jogszabályaitól függetlenül a magyar Büntető Törvénykönyv szerint felelnek. Az előadás e kérdéskört járja körbe.

Budapest és Bécs a bűnügyi statisztika tükrében

dr. Németh Ágota

*mesteroktató, Ph.D hallgató - Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar
1082 Budapest, Üllői út 82.
e-mail cím: nemeth.agota@uni-nke.hu*

A két főváros, Bécs és Budapest közös történelmi múltja mellett földrajzi adottságaik, az országban betöltött szerepük is hasonló, közel azonos lakónépességgel rendelkeznek. Mindkét város az ország kereskedelmi, kulturális és közlekedési csomópontja egyben. Azt kívánom tanulmányomban vizsgálni és egyben összehasonlítani, hogy egy, a mi fővárosunkkal majdnem azonos tulajdonságokkal rendelkező városban hogyan alakul a bűnözés, azon belül is különösen azok a bűncselekmények, melyekkel egy turista találkozhat a városba látogatva. Amennyi eltérés tapasztalható, mik azok az okok, körülmények, amik a kedvezőbb vagy a kedvezőtlenebb helyzethez vezetnek.

Milyen stratégiai változásokra és új fejlesztésekre lenne szükség ahhoz, hogy attraktívabbá váljanak a magyar repülőterek a turizmus fellendítése érdekében?

Dr. Novoszáth Péter

*egyetemi docens, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Ludovika 1083 Budapest, Ludovika tér 2.
e-mailcím: Novoszath.Peter@uni-nke.hu*

Nagy felfutás előtt állhat a hazai turizmus, ha a járvány miatti válságban súlyosan megroggyant ágazatot a korábbi tapasztalatok és az új lehetőségek együttesének optimális ötvözetével sikerül fejleszteni. Új pályára kell állítani a légi közlekedés és a turizmus kapcsolatát Magyarországon. Érezzük az ázsiai és a tengerentúli küldő piacok hiányát. Ma már minimális elvárás, hogy minden nagyobb település közelében legyen az üzleti járatok fogadására alkalmas megfelelő repülőtér. Ha pedig a nemzetközi turizmus szempontjából is jelentős fejlődést kívánunk elérni, folyamatosan szükség van új légitársaságokra, az útvonalak számának bővítésére és a repülőterek színvonalas elérhetőségének biztosítására. A Budapest Airport Zrt. részvényeinek küszöbön álló, állami visszavásárlása is jelentős új lehetőséget kínál ezen a téren.

A gyermekkereskedelem toborzásának modern megvalósulási formái

dr. Ripszám Dóra

*PhD hallgató – Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar
Pécs 7622, 48-as tér 1.
e-mail cím: ripszam.dora@pte.hu*

Az internet és más információs rendszerek erőteljes fejlődése lehetővé tette országhatárokat átívelően az információk, a termékek és a szolgáltatások gyors áramlását. Az Internet mindemellett megteremtette a bűncselekmények egyértelmű joghatóság nélküli virtuális világban történő elkövetését is.

Az emberkereskedők számos módon használhatják fel a technológiát saját illegális céljaik elérésére. Az internet korszakot megelőzően az emberkereskedők rá voltak kényszerítve, hogy 'föld alatti' hálózatokon keresztül ériék el a fogyasztókat, most, az internet anonimitása vagy a deep web használatának köszönhetően, mind az emberkereskedők, mind a fogyasztók online üzleti tevékenységet folytathatnak, minimális kockázatot vállalva az azonosításuk tekintetében. Ennek eredményeként megnövekedett a kereslet és kínálat az emberkereskedelem területén. Az internetnek köszönhetően a bűnözés új ága jelent meg, sokkal védtelenebbé téve a gyermekeket.

A hálapénz, mint nemzetbiztonsági kérdés

Dr. Nagy Melánia¹ - dr. Ripszám Dóra²

¹*Adjunktus – Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar*
²*PhD hallgató – Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar*
Pécs 7622, 48-as tér 1.
e-mail cím: nagy.melania@ajk.pte.hu; ripszam.dora@pte.hu

A Nemzeti Védelmi Szolgálat bünfelderítő tevékenységet folytat; felderíti a jogszabály által hatáskörébe utalt bűncselekményeket. A bünfelderítő tevékenységét a nyomozás elrendeléséhez szükséges gyanú megállapításáig, vagy annak kizárásáig folytatja. Az NVSZ a többek között a vesztegetés esetén folytat felderítést.

Az NVSZ új egysége, az egészségügyi szolgáltatók védelmi főosztály, amely az állami vagy önkormányzati fenntartású egészségügyi intézményekben foglalkoztatott egészségügyi szolgálati jogviszonyban állók (egészségügyi, illetve egészségügyben dolgozók, valamint a rezidensek) körében bűnmegelőzési, bünfelderítési feladatokat lát el.

2021. január 1-jei hatállyal az egészségügyi szolgáltatás kapcsán adott (ígért), illetve elfogadott (kért) jogtalan előny (pénzbeli vagy más ellenszolgáltatás) fogalmával kiegészítésre került a vesztegetés és a vesztegetés elfogadása bűncselekmények tényállása.

Nemzetközi rendőri konferencia turizmus

Prof. Dr. Sallai János

*tanszékvezető, egyetemi tanár, RTK Rendészetelméleti- és történeti Tanszék
Nemzeti Közszolgálati Egyetem
1091 Budapest, Üllői út 83.
e-mailcím: sallai.janos@uni-nke.hu*

Az ipari forradalmak hatására a nemzetközi közlekedés a XIX. században fokozatosan elterjedt, majd a motorizáció felgyorsulásával tömeges méreteket öltött. Ezzel párhuzamosan a tömegtermékek és a papír pénzek váltók, részvények is a hétköznapi élet részévé váltak. A fentiek hatására a nemzetközi bűnözés is elszaporodott, főleg a lánykereskedelem, pénzhamisítás területeken. A nemzetközi bűnözés ellen csak nemzetközi rendőri együttműködés keretein belül lehet fellépni, amelynek első gondolatai a XX. század eleji rendőrkonferenciákon fogalmazódtak meg. Ezekon a konferenciákon, kongresszusokon született meg az INTERPOL ötlete (1912 Monaco, 1924 New York) és a távazonosítás bevezetése, majd később a rendőr rádióadó alkalmazása, nemzetközi nyilvántartás bevezetése, és az útlevél hamisítás elleni fellépés.

A kábítószer-kereskedelem és birtoklás elleni rendőri fellépés a turizmusbiztonság érdekében

Szabó Debóra Vanda

*Ph.D hallgató – Nemzeti Közsolgálati Egyetem
1083 Budapest, Ludovika tér 2.
e-mail cím: szabo.debora9@gmail.com*

A turizmus kiemelkedő szerepe a nemzetek gazdaságában megkérdőjelezhetetlen. A turizmusipar megfelelő szintű működése feltételezi az országban a közrend és a közbiztonság magas fokú fenntartását, melyek a rendvédelmi szervek alapvető feladatai közé tartozik. A biztonság, ezáltal a turizmus volumenét is befolyásolják a deviáns magatartási formák, így a kábítószeres bűnözés egyes megjelenési formái is. A kábítószer-probléma megoldása állandó kihívást jelent valamennyi ország számára. A kábítószer-probléma felszámolása a turisták élet- és vagyonbiztonságának megóvása érdekében a megfelelő jogszabályi környezet kialakításával, a rendvédelmi szervek eredményes munkájával, valamint az államok közötti együttműködéssel megvalósítható.

A turizmus és a turizmusbiztonság aktuális kérdései

Biztonságos turizmus? - A koronavírus örökítő anyagának nyomon követése szennyvíz alapú epidemiológiával

**Adamcsik Orsolya¹ – Oláhné Horváth Borbála Ph.D.² –
Gerencsérné Berta Renáta Ph.D.³ – Kovács Nikoletta⁴ – Somogyi Viola⁵ –
Domokos Endre Gábor⁶ – Kemenesi Gábor Ph.D.⁷ – Jakab Ferenc D. Sc.⁸ –
Galambos Ildikó Ph.D.⁹**

¹PhD hallgató, ²Tudományos munkatárs, ³Tudományos munkatárs, ⁴PhD hallgató

⁹Intézetvezető, egyetemi docens,

*Pannon Egyetem Soós Ernő Kutató-Fejlesztő Központ, Víztechnológiai Kutatócsoport, H-
8800 Nagykanizsa, Zrínyi Miklós utca 18.*

⁵Egyetemi docens, ⁶Egyetemi docens, mb. Igazgató

*Pannon Egyetem Bio-, Környezet- és Vegyészmérnöki Kutató-Fejlesztő Központ, H-8200
Veszprém, Egyetem u. 10.*

*⁷Adjunktus, ⁸Tanszékvezető egyetemi tanár, laboratórium vezető, Pécsi Tudományegyetem,
Szentágotthai János Kutató Központ, Virologiai Nemzeti Laboratórium, H- 7624 Pécs, Ifjúság
útja 20.*

*e-mail címek: adamcsik.orsolya@sooswrc.hu, olahne.horvath.borbala@sooswrc.hu,
berta.renata@uni-pen.hu, kovacs.nikoletta@uni-pen.hu, somogyi.viola@uni-pannon.hu,
domokos.endre@uni-pannon.hu, kemenesi.gabor@pte.hu, jakab.ferenc@pte.hu,
galambos.ildiko@uni-pen.hu*

A koronavírus világjárvány nagy hatással volt/van mind a hazai, mind a nemzetközi turizmusra. A globális szintű helyváltoztatás által az utazó és a helyi lakos is ki van téve egyaránt a fertőzés veszélynek. A szennyvíz alapú epidemiológiai megközelítést alkalmazva a vírus terjedése nagyobb közösségekben indirekt nyomon követhető.

A szennyvíz minták koncentrációja, nukleinsav kivonás és SARS-CoV-2 specifikus detekció történik RT-qPCR technikával, ezáltal egy közösségben a fertőzések nagyságrendi változásáról kapunk információt.

Nagykanizsát, mint példa települést, a turizmus és a városi lakosság összefüggésében is vizsgáltuk: a megközelítésmód előrejelző képességét igazoltuk; egyes lehatárolt városrészek fertőzöttségének összevetése történt, illetve a város közeli tranzit célra kijelölt autópálya pihenő szennyvizét is monitoroztuk.

Eredményeink alapján a szennyvíz alapú epidemiológia alkalmas lehet döntéshozóinkat támogatni turisztikai relációban is.

A kutatás a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal támogatásával, a 2020-1.1.6-JÖVŐ-2021-00007 számú projekt keretében valósult meg.

Biztonságos utazási formák a COVID járvány után

Prof. Dr. Felkai Péter

*c. egyetemi docens, SOS Hungary Orvosi Szolgálat, 1039 Budapest, Szentendrei út 301
e-mail cím: peter.felkai@soshungary.hu*

A 20. században két szomorú esemény gyakorolt negatív hatást a turizmusra: a 2001. szeptember 11-ei World Trade Center elleni terrortámadás és a 2019 év végén kitört COVID-19 világjárvány.

Az előbbi a zavartalan és molesztálás-mentes utazás megszűnését eredményezte, utóbbi a turizmust alapjaiban nullázta le. 2021 évben a tömeges oltás hatására nyáron már elkezdődött egy felfelé ívelő tendencia a turizmus üzletágban, de kérdés, hogy ezt a szabadságot meddig lehet tartani a kormányzatok 2021 őszi rendelkezésének fényében.

Szerző részletesen ismerteti és értékeli a kifejezetten idegenforgalmat szolgáló és a tömegközlekedési eszközökön eddig megtett intézkedéseket és megpróbálja felmérni azok hatását a jövő turizmusára.

Külön ismerteti az utazók által megtett biztonsági lépések lehetőségeit és hatásosságát. Szerző szerint az utasok tudnak legtöbbet tenni a turizmus biztonságáért.

Vendég bizalom és pandémia - Primer kutatás a vendégek 2020-as szállodai wellness használati attitűdjéről

Hiezl Kitti¹ – Solymosi Dóra²

*¹Ph.D hallgató, ²egyetemi hallgató, - Pannon Egyetem Veszprém, Gazdaságtudományi Kar,
8200 Veszprém, Egyetem utca 10.
e-mailcím: hiezl.kitti@gtk.uni-pannon.hu, dorka.solymosi@gmail.com*

A turizmus és a szállodaipar egyike a Covid-19 világjárvány által leginkább sújtott ágazatnak. A 2020-as megszorítások következtében a vendégéjszakák száma 2019-hez képest országos szinten 60,4%-kal volt kevesebb. A betegség terjedésének megfékezésére tett intézkedések nagy terhet róttak a szállodákra, ugyanakkor nem egyértelmű, a szálloda vendégek, hogyan érzékelték a szállodai Covid kézikönyvek alapján tett változtatásokat. Primer kutatásunkban 340 vendéget kérdeztünk a 2020-as szállodai tartózkodásukról, és Wellness használatukról az első bezárást megelőző időszakban, majd a 2020-as nyári nyitás folyamán. A kutatás célja felmérni a vendégek szállodához való hozzáállását, a Covid intézkedésekkel szembeni attitűdjét, mennyit érzékeltek az intézkedésekből, valamint, hogy ez hogyan befolyásolta a szállodával szembeni bizalmukat és biztonságérzetüket.

Az új EFQM modell megjelenése és a szállodai kiválóság összefüggései

Jakab Bálint¹ – Dr. Rodek Nóra² – Dr. Raffay-Danyi Ágnes³

¹Ph.D hallgató, ²egyetemi adjunktus - Pannon Egyetem Nagykanizsa, Körforgásos Gazdaság
Egyetemi Központ, 8800 Nagykanizsa, Zrínyi Miklós utca 18.

³egyetemi docens – Pannon Egyetem
8200 Veszprém, Egyetem u. 10.

e-mailcím: jakab.balint@uni-pen.hu, rodek.nora@uni-pen.hu, raffay.agnes@gtk.uni-pannon.hu

A szállodai minőségre vonatkozó nemzetközi szabványokat megvizsgálva megállapítható, hogy nincs olyan egységes átfogó szállodaminősítési rendszer, amely a „hard” és a „soft” tényezőket is teljeskörűen vizsgálja, így szükséges és időszerű egy olyan modell létrehozása, amely a humán tényezőket is nagymértékben integrálja az értékelendő, és fejlesztendő területek közé. A modell alapján az EFQM modellt vettük alapul, amelynek a 2013-as változata általunk átalakításra került már szállodákra specializálva. Megjelent azonban a 2020-as, frissített EFQM modell, amely új megjelenéssel és struktúrával jelentkezik, többek között új tartalmi elemekkel.

Tanulmányunk célja bemutatni, hogy miért az EFQM modellt választottuk alapnak, hogyan sikerült a 2013-as modellt átalakítani és a szállodaiparra specializálni, milyen változások történtek az új modellben a „régéhez” képest és várhatóan milyen területek fognak megjelenni az újonnan létrehozott modellben.

A közfinanszírozott gyógyfürdő ellátások jellemzése Magyarországon

**Komáromy Márk^{1,2} – Palkovics Krisztina¹ – Dr. Varga Zoltán³ –
Csákvári Tímea²**

¹Ph.D hallgató- Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Doktori Iskola, Pécs,

²szakoktató– Pécsi Tudományegyetem ETK ZKK,

³ adjunktus – Pécsi Tudományegyetem ETK ZKK

¹ 7621 Pécs, Vörösmarty u. 4

^{2,3} 8900 Zalaegerszeg, Landorhegyi út 33.

e-mail cím: mark.komaromy@etk.pte.hu, palkovics.krisztina@pte.hu,
varga.zoltan@etk.pte.hu, timea.csakvari@etk.pte.hu

Célunk a finanszírozási szerződéses gyógyfürdők által nyújtott ellátások vizsgálata 2019-es évben. A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő adatbázisából válogattuk le ellátási típusonként és megyénként a szolgáltatók számát, az elvégzett kezelések számát és a kifizetett társadalombiztosítási támogatás és lakossági térítési díj összegét. Az egyes megyékhez tartozó igénybevételi mutatókat a beteg irányítószáma alapján elemeztük.

2019-ben a szerződött gyógyfürdők legnagyobb arányban csoportos gyógyúszást (82,46%), orvosi gyögmasszázszt (73,68%) és víz alatti vízszugármasszázszt (71,93%) nyújtottak. Zala megyében például az egy kezelésre jutó fogyasztói ár minden esetben magasabb (0,30% - 5,44%), Jász-Nagykun-Szolnok megyében pedig egy kivétellel mindenhol alacsonyabb volt (0,31% - 11,81%). A betegek irányítószáma szerint is egyenlőtlenségek tapasztalhatók az igénybe vett ellátások körében. Az egyes megyék között nagy szórást figyeltünk meg.

A Covid-19 koronavírus járvány hullámai a rendezvényszektorban

Palkovics Krisztina¹ – Dr. Varga Zoltán²

¹ Ph.D. hallgató – Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Egészségtudományi
Doktori Iskola, 7621 Pécs, Vörösmarty u. 4.

² adjunktus – Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Egészség-gazdaságtani és
Egészségügyi Szervező Tanszék, 8900 Zalaegerszeg, Landorhegyi út 33.
e-mailcím: palkovics.krisztina@pte.hu, zoltan.varga@etk.pte.hu

2020. március 11. „fekete nap” a rendezvényszektorban. A koronavírus járvány megfékezésére hozott első intézkedések egyikeként a Magyar Kormány ezen a napon mondta ki, hogy zárt helyen 100 főnél több személy, nem zárt helyen pedig 500 főnél több személy részvételével rendezvény tartása tilos. A rendezvényszektor évadnyitó első rendezvényei, mint a március 15-i ünnepségek így azonnal el is maradtak. Ezzel azonban közel sem volt vége kálváriájuknak, noha a nyári időszakban volt kis engedmény, de novembertől már mindennemű rendezvény megtartása tilos volt. A rendezvényszektorban dolgozóknak tehát döntést kellett hozniuk, szembenézni a bizonytalansággal, átvészelni ezt a végeláthatatlan időszakot, mely ma is tart, hisz most is itt lebeg felettünk a „negyedik hullám” közeledte és nem tudni mit hoz magával. Kutatásom során az ő helyzetüket, lehetőségeiket vizsgáltam két hullám átvészelését követően, és a harmadik hullám alatti tilalmak során.

Turizmus 3.2, vagy inkább Turizmus 4.0?

Dr. Ritecz György¹ – Suhajda Attila²

*¹címzetes egyetemi docens, ²PhD hallgató, –
Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Doktori iskola
Budapest 1083, Ludovika tér 2,
e-mail cím: riteczgy@gmail.com, suh.attila@gmail.com*

A turizmus fejlődés története szerint az ezredforduló előtt már az úgynevezett „Totális”, vagyis a 3.0-ás szakaszba léptünk. A COVID-19 viszont – sokak szerint – nem csak időszakosan torpantotta meg a turizmust, hanem új szakaszt eredményezett. A kérdés az, hogy ez a „Totálisnak” egy módosított verziója (3.2), avagy egy teljesen új típusú (4.0), új szemléletű turizmust jelent majd, akár a turisták, akár a vendéglátóik számára.

A szakképzett és elkötelezett munkaerő megtalálása és megtartása hosszú távon a magyar szállodák esetében

Sipos Tamás

*recepció vezető helyettes, - Continental Citygolf Club, 1037 Budapest, Perényi út 6.
e-mail cím: sipitomi98@gmail.com*

Tanulmányomban a magyar szállodák fluktuációs szintjét vizsgálom, témaválasztásomat az évek óta fennálló, a turizmust és a humán erőforrás menedzsmentet egyaránt érintő megoldatlan, transzdiszciplináris probléma súlyossága és kiterjedtsége indokolja. A szekunder kutatás alapjául a humán erőforrás menedzsment fluktuációt érintő területei, valamint a szállodaipari sajátosságokat tárgyaló szakirodalom szolgált. Az empirikus kutatás során a magyarországi 4 csillagos szállodákban készített mélyinterjúk eredményeire építve vizsgálom a fluktuáció okait, következményeit, illetve csökkentésének eszközeit, valamint számszerűen meghatározom optimális szintjét.

Körforgásos gazdaság, fenntartható turizmus

Tolna megyei helyi termékek a turisztikai kínálatban

Angler Kinga

*egyetemi tanársegéd – Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és
Vidékfejlesztési Kar, 7100 Szekszárd, Rákóczi utca 1.
e-mail cím: angler.kinga@pte.hu*

Az egészségtudatos életmód, a tudatos táplálkozás ma már a turisztikai célú tartózkodás alatt is egyre fontosabb tényező a látogatók számára. Utazásaik során is keresik a lokális alapanyagokból készült ételeket, meglátogatják a helyi termelői piacokat, és szívesen töltenek időt a helyi termékekre épülő, vagy azokat népszerűsítő rendezvényeken.

Kutatásom célja a Tolna megyében fellelhető élelmiszer-jellegű helyi termékek turisztikai célú hasznosításának vizsgálata. Tartalomelemzés, mélyinterjúk és kérdőív segítségével elemzem a helyi produktumok előállítói és a turisztikai, valamint vendéglátó szakemberek együttműködésének aktivitását, továbbá a fogyasztók számára vonzerőt képező kínálat lokális termékeket tartalmazó elmeit.

Habár a megye számos kiváló lehetőséggel bír, és a helyi termékek palettája is változatos, a turizmusban, gasztronómiában még sok a bennük rejlő kiaknázatlan lehetőség.

Smart city koncepciók megjelenése és integrálás a fenntartható városi megközelítésekbe

Dr. Tóth-Kaszás Nikoletta¹ – Dr. Németh Kornél² – Dr. Péter Erzsébet³

*¹⁻²⁻³egyetemi docens, Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi
Központ, 8800 Nagykanizsa, Zrínyi Miklós utca 18.
e-mail cím: kaszas.nikoletta@uni-pen.hu, nemeth.kornel@uni-pen.hu, peter.erzsebet@uni-pen.hu*

Az ENSZ tanulmányai igazolják, hogy a Föld lakosságának egyre nagyobb hányada él városi környezetben. A legutóbbi tanulmányok már nem csak azt mutatják ki, hogy az elmúlt évek milyen növekedés volt tapasztalható, de jövőbeni prognózisokat is lefektettek. Ezek értelmében a következő évtizedekben tovább nő a városi lakosság aránya a vidékihez képest, valamennyi kontinensen, minden gazdasági-fejlettségi szinten álló régióban. A városok méretének növekedése számos kihívást jelent: a környezeti terhelésen túl a növekvő népességszámból egyre növekvő társadalmi egyenlőtlenségek, munkanélküliség és további tényezők pedig társadalmi instabilitást idéznek elő a világ nagyvárosaiban. Bár az ICT nagy potenciállal rendelkezik és bizonyított szerepet játszik a városok fenntarthatóság felé történő átmenetének támogatásában, a városi rendszerek tervezése során jelenleg hiányzik a kapcsolat az okos városok és a fenntartható városok megközelítései között. Tanulmányunkban ezen két koncepció közelítésére tettünk kísérletet.

A hidrogénben rejlő lehetőségek a decentralizált energiaellátásban

**Kondor Dóra¹ – Hegedűsné dr. Baranyai Nóra² – Dr. Zsiborács Henrik³ –
Dr. Vincze András⁴ - Dr. Pintér Gábor⁵**

¹MSc hallgató, ²egyetemi docens, ³tudományos munkatárs, ⁴tudományos munkatárs, ⁵egyetemi docens

*Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ,
8800 Nagykanizsa, Zrínyi Miklós utca 18.*

e-mail cím: 2kondori97@gmail.com, baranyai.nora@uni-pen.hu, zsiboracs.henrik@uni-pen.hu, vincze.andras@uni-pen.hu, pinter.gabor@uni-pen.hu

Manapság az energiaipar legnagyobb kihívása, hogy olyan alternatív lehetőségeket biztosítson, amelyek egyidejűleg teljesítik a fenntartható fejlődés követelményeit, valamint megteremtik az energiabiztonságot is. E cél elérésében várhatóan nagy szerepet fog betölteni a hidrogén az elkövetkező években. A hidrogén egyik előnye, hogy a legtöbb megújuló energiaforráshoz hasonlóan nem csak centralizált módon hasznosítható, hanem felhasználható nagyobb épületek – például szállodák, kórházak – helyben történő energiaellátására is.

Jelen tanulmány célja, hogy egy rövid technológiai áttekintéssel képet adjon arról, hogy mi is az a hidrogén, alkalmazásának milyen előnyei vannak, valamint hogyan lehet előállítani és hasznosítani. A vizsgálatok középpontjában azok a technológiák állnak, melyek leginkább alkalmasak a biztonságos decentralizált energiatermelésre, így hozzájárulva lokális szinten az energiaellátás biztonságához, illetve globális szinten a karbonkibocsátás csökkentéséhez.

A publikáció a 2019-2.1.11-TÉT-2019-00052 Kazah-Magyar energiastratégia kutatás projekt keretein belül valósult meg.

A körforgásos gazdasági modell vállalati aspektusainak megjelenése nemzetközi tudományos folyóiratokban

Mezőfi Nóra

*PhD hallgató – Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ,
Alkalmazott Gazdálkodástani Intézet
8800 Nagykanizsa, Zrínyi út 18.
e-mail cím: mezofi.nora@uni-pen.hu*

Tanulmányom fókuszában a körforgásos gazdaság vállalati szintű, gyakorlati megvalósításáról szóló nemzetközi kutatások helyzetének feltárása áll. A bibliometria módszertanával nemzetközi tudományos adatbázisokban a fenntarthatóság témakörében, azon belül a körforgásos gazdaság vállalati megvalósulásával kapcsolatban megjelent tanulmányokat gyűjtöttem össze és tekintetem át. A körforgásos gazdaság 2010 óta jelenik meg tudományos cikkek tárgyszavai között, 2017-től ugrásszerűen megnőtt a modellváltással, illetve annak vállalati aspektusaival foglalkozó publikációk száma. Tágabb értelemben vett kutatásomban a kezdetektől, tehát 2010-től tekintetem át körforgásos gazdasággal foglalkozó cikkeket, és kigyűjtöttem ezek közül azokat a tanulmányokat, amelyek az *üzletet* („*business*”) a tárgyszavak között szerepeltetnek, hogy azokat a körforgásos modellváltás gyakorlati megvalósítását leíró szempontrendszer alapján vegyem górcső alá. A kulcsszavakat a módszertan részben bemutatásra kerülő szempontrendszer alapján kategóriákra osztottam, a kategóriákat pedig a hozzájuk tartozó publikációk száma alapján priorizáltam. Mind a kategóriák, mind azok nemzetközi kutatásban elfoglalt súlya izgalmas következtetéseket engedett levonni a körforgásos gazdasági modell gyakorlati megvalósulásának irányairól.

A kerékpáros turizmus fejlődése a pandémia években Zala megyében

Dr. Varga Zoltán¹ – Palkovics Krisztina²

¹*adjunktus – Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Egészség-gazdaságtani és Egészségügyi Szervező Tanszék, 8900 Zalaegerszeg, Landorhegyi út 33.*

²*Ph.D. hallgató – Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Egészségtudományi Doktori Iskola, 7621 Pécs, Vörösmarty u. 4.*

e-mailcím: zoltan.varga@etk.pte.hu, palkovics.krisztina@pte.hu

A kerékpáros turizmus fejlődése az elmúlt években pozitív irányú volt, annak ellenére, hogy a járvány tartóssága és hullámszáma a turizmus egyéb ágazatait negatívan érintette. Az időleges határozatok és egyéb korlátozások miatt a turisták arra kényszerültek, hogy szabadságukat belföldön, a tömegeket vonzó célpontoktól távol töltsék el. Ennek következtében látványosan fellendült a gyalogos és a kerékpáros turizmus. Különösen öröndetes tény ez, hiszen a turizmus ilyen formája minden korcsoportot érint, a családok több hasznos időt tölthetnek együtt. Zala megye különösen alkalmas a kerékpáros turizmusra, hiszen nincsenek nagy emelkedők, a táj változatos, és széles körben kihasználható a kulturális, gasztronómiai és rekreációs lehetőségek sokfélesége is. Az igényeket, lehetőségeket és természeti adottságokat figyelembe véve az utóbbi években sok kerékpárút és kapcsolatos attrakció létesítésére került sor. Különösen öröndetes a kerékpáros turizmus fejlődése abból a szempontból is, mivel támogatja az egészséges életmód-tudatot is.

**Safety and security in tourism,
sustainability**

Circular Economy in Cultural Heritage Destination: A Case Study in Semarang Old Town, Indonesia

Audrey Meivina Lukito

*Master Student, University of Pannonia Veszprém – Faculty of Business and Economics,
Egyetem Street 10, Veszprém, 8200
e-mail address: meivau29@gmail.com*

Tourism is one of the fastest-growing industries these days, with around 1.5 billion international tourists traveling in 2019, approximately 4 million arrivals per day. People are traveling for different goals: wellness, learning new cultures, gastronomy, and beaches. Therefore, many countries compete to attract people to visit their country to increase their economic growth and decrease unemployment.

Consequently, some countries forget to have a proper management plan which can sustain their tourism destination area. Specifically, when COVID-19 struck, the tourism industry was one of the most affected sectors; thus, many countries that depend on tourism for income need to find some ways to survive. This issue is evident in Indonesia – notably the Semarang Old Town in Central Java – where this heritage site is the economic pillar in Semarang. This study aims to respond to the lack of studies on how tourism destination needs to start applying the sustainable method and the circular economy to survive in any condition. Interviews with five stakeholders and building-owner of Semarang Old Town found that the lack of awareness of being sustainable and knowledge about the circular economy, although they have different approaches to surviving during COVID-19.

Tourism 4.0 and the path of achievement

**Krisztián Bakon² – Tibor Holczinger¹ –
Szilárd Jaskó¹ – Nikoletta Tóth-Kaszás¹**

*¹ associate professor, ²Ph.D student, University of Pannonia Nagykanizsa - University Center for Circular Economy, 18 Zrínyi M. street, H-8000, Nagykanizsa
e-mail address: bakon.krisztian@uni-pen.hu, holczinger.tibor@uni-pen.hu,
jasko.szilard@uni-pen.hu, kaszas.nikoletta@uni-pen.hu*

The Fourth Industrial Revolution affected several disciplines, industries including the tourism sector, among others. An important element of it is the technology itself, however, even from the point of Industry 4.0 perspective, we should not lose sight of the ultimate goal of a business: the consumer satisfaction. Thus, the use and practical application of technology is in the spotlight in the same way. The aim of the study is to approach the discipline of Tourism 4.0 using the Industry 4.0 concept. Tourism 4.0 itself is still a researched area and has different definitions depending on the point of view it is highlighted at. In this study, we attempt to define the limits and purpose of Tourism 4.0 using the results obtained by others so far.

Mathematical results on fault-tolerant supervision of networks

Gülnaz Boruzanli Ekinci Ph.D¹ – Csilla Bujtás Ph.D²

¹assistant professor, Ege University, Izmir, Turkey

²associate professor, University of Pannonia Nagykanizsa - University Center for Circular Economy, 18 Zrínyi M. street, H-8000, Nagykanizsa, Hungary
e-mail address: gulnaz.boruzanli@ege.edu.tr, bujtas.csilla@uni-pen.hu

A network can be represented as a graph G , and its supervision corresponds to a dominating set in G . In this model, $(k-1)$ -fault-tolerant supervision means a k -dominating set in G . In the talk, we show mathematical results on graphs for which the extra cost of the fault-tolerant domination compared to the simple domination is the possible smallest.

Let k be a positive integer and let G be a graph on the vertex set $V(G)$. A subset $D \subseteq V(G)$ is a k -dominating set if every vertex outside D is adjacent to at least k vertices in D . The k -domination number $k(G)$ is the minimum cardinality of a k -dominating set in G . The 1-domination number is just the (classical) domination number $\gamma(G)$ of G . It is well known that $k(G) \geq \gamma(G) + k - 2$ holds for every graph G with maximum degree $\Delta(G) \geq k$. This bound is sharp for each $k \geq 2$.

Based on our recent results, we show a characterization for bipartite graphs which satisfy the equality $k(G) = \gamma(G) + k - 2$. The main theorem gives necessary and sufficient conditions for each $k \geq 3$. While studying the problem, we introduce the notion of “underlying hypergraph” and a new hypergraph invariant called vertex-edge cover number. We also present results on the algorithmic complexity of recognizing graphs that satisfy the equality $k(G) = \gamma(G) + k - 2$ and discuss the similarities and differences if the problem is considered with $k=2$.

What's next? Guidance of different organizations for the aviation industry for the recovery from COVID-19 pandemic

Ildikó Ernszt PhD¹ – Zsuzsanna Marton²

*¹associate professor, ²research fellow assistant, University of Pannonia Nagykanizsa - University Center for Circular Economy, 18 Zrínyi M. Street, H-8000, Nagykanizsa
e-mail address: ernszt.ildiko@uni-pen.hu, marton.zsuzsanna@uni-pen.hu*

The COVID-19 pandemic had serious consequences on the whole aviation industry. International Civil Aviation Organisation established the ICAO Council's Aviation Recovery Task Force with the aim to give practical guidance to the stakeholders of the industry to restart the sector (www.icao.int). The Task Force formulated ten principles to help the relaunch and the recovery of the aviation sector from the crisis. The report containing this serves as a model for the whole industry.

In addition to the ICAO recommendations, the study also describes the measures proposed by IATA (International Air Transport Association) and EUROCONTROL on this field.

Sustainability in mission statements of contemporary art museums

Zsuzsanna Fehér¹ – Katalin Ásványi Ph.D.²

*¹Ph.D student, ²associate professor, Corvinus University of Budapest – Institute of Marketing,
8 Fővám square, H-1093, Budapest
e-mail address: zsuzsanna.feher@uni-corvinus.hu, katalin.asvanyi@uni-corvinus.hu*

The role of museums is constantly changing, and play an important role in promoting sustainable development. The aim of the present research is to examine how the issue of sustainability appears in the mission statements of contemporary art museums in Europe, what social roles are thematised, what role sets and discursive procedures are used. However, the three-pillar approach typically used in the literature is complemented by a fourth pillar for museums, cultural sustainability, which concerns the preservation of collections and the preservation of quality. The environmental pillar refers to the efficient use of resources. Social sustainability can be achieved with the involvement of communities. The economic pillar is primarily about the stability of the financial background of museums. As a result of qualitative discursive analysis, we identified three types of museums: democratic, community and sustainable.

Tourism focused near-source tracking of SARS-CoV-2

**Ildikó Galambos Ph.D¹ – Renáta Gerencsér-Berta Ph.D² –
Borbála Oláhné Horváth Ph.D³ – Orsolya Adamcsik⁴ –
Gábor Kemenesi Ph.D⁵ – Ferenc Jakab D.Sc⁶**

*¹head of institute, associate professor, ²senior lecturer, ³research fellow, ⁴Ph.D student,
University of Pannonia Nagykanizsa – Soós Ernő Research and Development Center, 18
Zrínyi M. street, H-8000, Nagykanizsa*

*⁵senior lecturer, ⁶head of laboratory, professor, University of Pécs – Szentágotthai János
Research Center, Virological National Laboratory, 20 Ifjúság street, H-7624, Pécs
e-mail address: galambos.ildiko@uni-pen.hu, olahne.horvath.borbala@sooswrc.hu,
berta.renata@uni-pen.hu, adamcsik.orsolya@sooswrc.hu, kemenesi.gabor@pte.hu,
jakab.ferenc@pte.hu*

Since the Q1 of 2020, the COVID-19 pandemic has afflicted many industries. Amongst them tourism, where the total international tourist arrival dropped by a drastic 74% in 2020 [1]. Ever since, there has been a new aspect of tourism security, namely the threat of a sudden SARS-CoV-2 spread within a region. To gain some insight, countries, airlines etc., implemented various practices like mandatory vaccination of passengers or negative PCR tests before arrival. Wastewater-based epidemiology is an alternative approach to collect indirect information of the population present in a resort, airline or cruise ship. Monitoring coronavirus RNA concentrations of sewerage water, the ratio of infected patients could be estimated within a community[2], with benefit of a short term predictive ability, due to the rules of the illness progression.

The invaluable contribution of sewage surveillance to the national and regional decision-making was proved by our investigations and many others worldwide.

Acknowledgement: Financial support was received from the National Research, Development and Innovation Office (grant no. 2020-1.1.6-JÖVŐ-2021-00007).

[1] World Tourism Organisation- A United Nations Specialized Agency: How COVID-19 is changing the world: a statistical perspective - Volume III. Released on March 2021.

[2] E. Domokos, V. Sebestyén, V. Somogyi, A.J. Trájer, R. Gerencsér-Berta, B. Oláhné Horváth, E.G. Tóth, F. Jakab, G. Kemenesi, János Abonyi (2022): Identification of sampling points for the detection of SARS-CoV-2 in the sewage system. Sustainable Cities and Society. 76, 103422.

Microplastics, a new challenge in water management, impact on tourism security

Renáta Gerencsér-Berta Ph.D.

*research associate - University of Pannonia Nagykanizsa - University Center for Circular Economy, 8800 Nagykanizsa, Zrínyi Miklós utca 18.
e-mail address: berta.renata@uni-pen.hu*

Nowadays, we hear more and more about plastics as water pollutants. The number of studies related to microplastics research has increased in recent years due to growing community and scientific interest. In addition to determining the quality and quantity of plastic contaminants in the environment, it is also a challenge for researchers to remove them from different waterbodies.

The environmental detectability and release of microplastics (plastic particles smaller than 5 mm) also entails safety aspects that have an impact on tourism. We can no longer talk only about the possibility of prevention and sustainability, we need to focus on safety and, above all, on removal.

What does microplastics mean for the security of tourism? How do plastics affect safe tourism? Answering these questions is a headache even for decision makers, not for ordinary people. Sustainability goals include the issue of safe drinking water and the protection of the seas and oceans. They place great emphasis on both safe access to drinking water. Advances in analytical techniques have made it possible to detect ever-decreasing contaminants, making the concept of "clean water" increasingly uncertain.

Hotels' approaches and guests' perceptions of CSR: a systematic literature review

Hager Chaker¹ – Katalin Ásványi Ph.D.²

*¹Ph.D student, ²Associate professor, Corvinus University of Budapest
8 Fővám square, Budapest 1093*

e-mail address: hager.chaker@gmail.com, katalin.asvanyi@uni-corvinus.hu

To continue being competitive, hotels understand that they need to consider social responsibility, thus meeting the prospects of the communities, business partners, customers, employees, and investors.

In this research, we conducted an exhaustive research of empirical findings on the hotels' values and CRS actions and programs, and the expectations of the guests about the hotels' CSR activities, as well as their behavior towards sustainability and environmentally friendly measures. The research was conducted through 3 phases. Phase 1 consists of researching the main topics related to the hotels and guests' perceptions of CSR On Google Scholar from which 25 articles were relevant. In phase 2, we identified potentially relevant papers on Scopus. A cumulative number of 158 theoretically valid papers emerged from these searches. In Phase III, comprehensive exclusion criteria were developed to distinguish appropriate papers from potentially relevant ones. By presenting a review of the body of literature, establishing a CSR acceptance meta-framework of antecedents and performance effects of behaviors, attitudes and intentions towards sustainability and identifying research gaps in this body of literature, we were able to analyze relevant articles and determine the hotels' approaches as well as the guests' perceptions of CSR.

Hungarian green hotels' sustainability communication during the COVID-19 pandemic situation

Rita Lukács Ph.D

*College Associate Professor, Budapest Metropolitan University
H-1148, Budapest, Nagy Lajos király útja 1-9.
e-mail address: rlukacs@metropolitan.hu*

During the last two years, the COVID-19 pandemic situation has become a major global challenge for all business sectors but hit the tourism and hospitality industry particularly hard. How have green hotels responded to this situation? Have they given up their position about being environmentally conscious or, on the contrary: have they strengthen their efforts in this direction as a response to this challenge? How do eco-conscious hotels communicate about safety measures during the pandemic situation?

The paper will analyse sustainability-related online communication of Hungarian “Green Hotel 2021-22” Award winners to answer this question and to introduce local best practices for communicating about sustainability even during a global crisis.

Safety of tourists in the forefront – Warnings for potential risks

Zsuzsanna Marton¹ – Ildikó Ernszt Ph.D²

*¹research fellow assistant, ²associate professor, University of Pannonia Nagykanizsa -
University Center for Circular Economy, 18 Zrínyi M. Street, H-8000, Nagykanizsa
e-mail address: marton.zsuzsanna@uni-pen.hu, ernszt.ildiko@uni-pen.hu*

Tourism and travelling carry a lot of safety and security risks that are difficult to be prepared for. Communication, information sources and media have had a bigger role than ever before to keep up with the challenges and risks occurring during our trips. Tourists can encounter information related to alerts, precautionary measures or simply advices for safer and more comfortable trips. Different media types and marketing communication tools like campaigns can help tourists a lot to reduce the potential risks during travelling. The COVID-19 epidemic has brought many changes, health related issues have been appreciated, the preventive approach has become even more important. However, before the epidemic the emphasis regarding tourism safety and security risks was on different aspects.

An empirical research was conducted before the outbreak of the epidemic. The research aimed to reveal Hungarian respondents' experiences in connection with the precautionary information, alerts and warnings during their travel.

Can you say something new? The circular economic model

Kornél Németh Ph.D

*associate professor, University of Pannonia Nagykanizsa - University Center for Circular Economy, Institute of Applied Management Sciences
H-8800 Nagykanizsa, Zrínyi Miklós str. 18.
e-mail cím: nemeth.kornel@uni-pen.hu*

The circular economic model is a set of methods and procedures based on conscious product design and manufacturing methods, conscious use of products, reconsidered in material and energy flows. The range of practical implementations of the ideas capable of realizing the recycling of by-products and waste in the largest possible proportion is becoming wider. While all of these were present as a natural process in people's daily lives a few generations ago, all of this needs to be rethought. More and more information about the principles, present and development directions of the model focusing on the principles of sustainability reaches companies and consumers through the basics of scientific theory. The aim of the research is to summarize and systematize the most important concepts related to the topic. The research clearly shows that the transition to a circular economy is a priority task for Hungary as well, and it is a serious challenge at the national level.

This publication/research has been supported by the National Research, Development and Innovation Office through the project nr. 2019-1.3.1-KK-2019-00015, titled "Establishment of a circular economy-based sustainability competence center at the University of Pannonia".

The role of the circular economy in cities

Kornél Németh Ph.D

*associate professor, University of Pannonia Nagykanizsa - University Center for Circular Economy, Institute of Applied Management Sciences
H-8800 Nagykanizsa, Zrínyi Miklós str. 18.
e-mail cím: nemeth.kornel@uni-pen.hu*

Nowadays, it is becoming increasingly clear that urban processes can be the main drivers of the circular economy. The high population density, the amount of waste generated, the diversity of activities, and the complexity of economic and social activities clearly favor the processes covered by the circular model. However, the influence of local governments on these processes is not complete and is very limited in many respects. The challenges and tasks to be solved differ according to the size of each settlement type. Today's task is to explore in detail how the circular economy model and its components can be effectively implemented in an entire city, taking into account its specifics, integrating the activity systems of the circular economy into the entire urban operation. The aim of the research is to summarize and systematize the most important activities related to the topic. The results of the research highlight the importance of the research topic and may offer a practical solution for rethinking certain activities.

This publication/research has been supported by the National Research, Development and Innovation Office through the project nr. 2019-1.3.1-KK-2019-00015, titled "Establishment of a circular economy-based sustainability competence center at the University of Pannonia".

Post pandemic dynamics in the sustainability of aviation

Pfening Ágota¹ – Jászberényi Melinda Ph.D²

¹Ph.D hallgató, ²habilitált Egyetemi Docens, - Budapesti Corvinus Egyetem, Marketing Intézet, Turizmus Tanszék, 1093 Budapest Fővám tér 8.

e-mail cím: agota.pfening@stud.uni-corvinus.hu, jaszberenyi@uni-corvinus.hu

Battling the COVID-19 crisis became the airlines' top priority since the outbreak of the pandemic was declared by the World Health Organization (WHO) on 11 March 2020. While the aviation industry is facing such fundamental shifts that need timely and decisive responses, it is a must to reprioritize former agendas. This study aims at contributing to the literature by discussing the challenges in the aviation industry that have arisen from the pandemic, and are specifically associated with sustainability along its major dimensions. Without properly addressing these challenges, the aviation industry likely misses a distinct opportunity for transforming towards a more efficient aviation that ensures air travel is not just back but better in the post pandemic era.

VI. TURIZMUS ÉS BIZTONSÁG NEMZETKÖZI
TUDOMÁNYOS KONFERENCIA

2021. DECEMBER 3.